

Program wychowawczo-profilaktyczny

Szkoła Podstawowa nr 2 w Jaworze

im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Rok szkolny 2023/2024

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 967 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1481).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1148).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 852).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249 ze zm.).
- Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020.
- „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 2 im. Marszałka J. Piłsudskiego w Jaworze.

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny opracowany został na podstawie diagnozy sytuacji wychowawczej szkoły, uwzględniającą obecną sytuację szkolną oraz jest spójny z ocenianiem wewnątrzszkolnym i szkolnym zestawem programów nauczania.

Głównym założeniem oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych w szkole jest *wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży* (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe).

W wyniku różnych czynników, skuteczność realizacji zadań typowo wychowawczych, może zostać ograniczona¹ Szkoła musi być przygotowana na taką ewentualność, dlatego też nasze działania wychowawcze uzupełniamy o profilaktykę rozumianą jako kompleksową interwencję kompensującą niedostatki wychowania. Podejmowana oddziaływania profilaktyczne oparte są na wiedzy dotyczącej zagrożeń prawidłowego rozwoju uczniów, tkwiących zarówno w środowisku szkolnym jak i środowisku lokalnym, ale również w szerokich kręgach społecznych. Zakresy profilaktyki i wychowania mają wspólny obszar, którym jest aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Opracowując program wychowawczo-profilaktyczny na rok szkolny 2021-2022 uwzględniono również szeroko rozumiane ograniczenia i zagrożenia wynikające z sytuacji pandemii covid-19.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu

I. Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

¹ Zbigniew B. Gaś i Wiesław Poleszak w: Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, ORE, Warszawa 2017, s.13-14

Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o zdrowie i bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

II. Sylwetka absolwenta

Realizacja ogólnych zadań szkoły pozwala przyjąć, że uczeń kończący szkołę podstawową jest:

1. Odpowiedzialny, pracowity, posiada też dużą wiedzę. Oznacza to, że:

- Zna swoje obowiązki, wypełnia je.
- Umie korzystać ze swoich praw.
- Szanuje własne i społeczne mienie.
- Potrafi przedstawić swoje poglądy, szanuje zdanie innych.
- Dbą o estetykę wyglądu oraz higienę osobistą.
- Rozumie potrzebę zdrowego trybu życia.
- Posiada rozległą wiedzę o otaczającym go świecie.
- Czuje się spadkobiercą historii, tradycji, kultury wielkiej i małej ojczyzny.
- Potrafi posługiwać się językiem obcym w prostych sytuacjach komunikacyjnych.

2. Aktywny, ambitny, rzetelny, co oznacza, że:

- Chętnie bierze udział w różnego rodzaju działaniach podejmowanych na terenie klasy, szkoły, jako wolontariusz.
- Rozumie potrzebę zdobywania wiedzy, rozwijania swoich umiejętności, talentów i zainteresowań.
- Sumiennie wywiązuje się z powierzonych prac oraz samodzielnie podejmowanych zadań.

3. Uczciwy, koleżeński, co oznacza, że:

- Cechuje go odwaga cywilna, umie przyznać się do zachowania nieuczciwego i jest gotów ponieść konsekwencje takiego zachowania.

- Jest zawsze szczery i prawdomówny wobec swoich bliskich, kolegów i nauczycieli.
- Zawsze chętnie pomaga kolegom zarówno w nauce jak i innych sprawach życiowych.

4. Kulturalny, wrażliwy, tolerancyjny, co oznacza, że:

- Uczeń jest zawsze taktowny i życzliwy wobec otoczenia.
- Umie odróżnić dobro od zła, jest wrażliwy na krzywdę innego człowieka; potrafi dostrzec piękno przyrody i docenić dzieła artystyczne.
- Swoją postawą wyraża szacunek wobec ludzi innych ras, wyznań, przekonań.

5. Krytyczny wobec siebie i innych, co oznacza, że:

- Dostrzega niewłaściwe zachowanie własne i innych, potrafi odnieść je do systemu etycznego opartego na wartościach humanistycznych.
- Z dystansem podchodzi do informacji ze środków masowego przekazu, odróżnia fikcję od świata realnego w przekazach medialnych.

Proponowane działania mają charakter wychowawczy i profilaktyczny, mają na celu wzmacnianie wychowawczej roli rodziny a także poprawę stanu bezpieczeństwa i kształtowanie postaw społecznych.

Za realizację przedstawionych celów odpowiedzialni są nauczyciele, uczniowie i rodzice. W realizacji programu uwzględnia się współpracę wszystkich podmiotów szkolnych z instytucjami wspierającymi rodzinę i pracę szkoły. Ze względu na utrzymującą się sytuację pandemii, planowane działania mogą ulec zmianie, ograniczeniu. Priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa i zdrowia uczniów oraz pracowników szkoły.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,

- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym, w tym kształtowanie pozytywnych postaw i tolerancji polskich uczniów wobec cudzoziemskich kolegów,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych,

- 11) Wspieranie uczniów ukraińskich mających trauma związaną z wojną,
- 12) zachęcanie uczniów z Ukrainy do integrowania się z nowym środowiskiem.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 6) przybliżenie uczniom z Ukrainy polskiej kultury i tradycji (spotkania klasowe, uroczystości szkolne, konkursy, wystawy i prezentacje multimedialne), wymiana doświadczeń,
- 7) umożliwienie udziału cudzoziemcom w dodatkowych lekcjach języka polskiego na terenie szkoły,
- 8) poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji,
- 9) rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów,
- 3) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych, wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad reżimu sanitarnego związanego z pandemią covid-19
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, napojów energetycznych, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej, zarówno fizycznej, jak i werbalnej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
- Zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego z uwzględnieniem zróżnicowania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, oraz wynikających z sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 oraz wojną w Ukrainie w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa.
- Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.
- Wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej. Przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie).
- Rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości.
- Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych.
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom.
- Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo i dobrostan podopiecznych, nauczycieli i rodziców.
- Troska o zdrowie, przestrzeganie zasad higieny i reżimu sanitarnego.
- Wzmocnienie edukacji ekologicznej w szkołach. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.
- Uwrażliwienie na obecność uchodźców z Ukrainy i kształtowanie postaw otwartości, empatii i współdziałania.

IV. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,

- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- *podejmuje działania podnoszące* jakość wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
- doskonali własne kompetencje i kompetencje nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego,
- dba o doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego,
- wspiera nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych i dobrostanowych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem mogą stwarzać zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przewyższaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- organizują pogadanki, lekcje, na których podejmują tematy trudnych zachowań i zagrożeń zaobserwowanych podczas swojej pracy z uczniami (np. skutki nadużywania urządzeń ekranowych).

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalacze) oraz nadmiernym korzystaniem z urządzeń elektronicznych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,

- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

6. Pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog:

- diagnozują środowisko wychowawcze,
- współpracuje z wychowawcami, nauczycielami, udziela konsultacji, porad,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- prowadzi warsztaty, spotkania, projekty zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami uczestników.

7. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną uchwała Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z wychowawcami, Radą Pedagogiczną, opiekunem Samorządu Uczniowskiego
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

V. Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2023-2024

SFERA	Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
INTELEKTUALNA	Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów	• przeprowadzenie w klasach działań zmierzających do rozpoznania uzdolnień, i zainteresowań uczniów (rozmowy z uczniami i rodzicami, obserwacje, ankiety), • zaznajomienie uczniów z różnymi grupami, do których mogą wstąpić, np. ZHP, współpraca z klubami sportowymi, grupa teatralna „Wernisaż”. • wspieranie uczniów poprzez uwzględnianie ich zainteresowań i pasji przy organizowaniu konkursów, projektów, dni okolicznościowych,	nauczyciele, wychowawcy	I semestr/bieżąca praca z uczniem

	Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów	• przygotowanie oferty dla uczniów w postaci zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta, • przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, • prezentowanie talentów na forum szkoły, zorganizowanie Szkolnego Pokazu Talentów, • prowadzenie przez nauczycieli zajęć lekcyjnych z wykorzystaniem aktywizujących metod pracy oraz technologii informacyjno-telekomunikacyjnych (TIK)	nauczyciele, dyrektor	Zgodnie z kalendarzem szkolnych uroczystości określających terminy konkretnych przedsięwzięć i osoby odpowiedzialne za ich przygotowanie
	Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień	• zajęcia doradztwa zawodowego, • zapoznanie uczniów z różnymi zawodami oraz wymaganiami rynku pracy, • pomoc uczniom w poznaniu własnych predyspozycji oraz zainteresowań,	wychowawcy, pedagog szkolny, n-l doradztwa zawodowego	W trakcie bieżącej pracy z uczniem.
	Kształtowanie postawy twórczej	Szkolny Pokaz Talentów. Redagowanie zadań wymagających kreatywnego myślenia. Propozycje udział w projektach edukacyjnych, uwzględniających zainteresowania uczniów i potrzeby szkoły. Zorganizowanie Szkolnego Dnia Kropki (kreatywności). Zachęcenie uczniów do udziału w konkursach świetlicowych, szkolnych, we współpracy z TPD.	wychowawcy/nauczyciele/ organizatorzy Szkolnego Pokazu Talentów	zgodnie z kalendarzem uroczystości (wyznaczeni do organizacji nauczyciele oraz wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy)

	Kształcenie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów	Organizowanie lekcji w sposób mobilizujący ucznia do aktywności, kreatywnego myślenia i poszukiwania nieszablonowych rozwiązań.	Nauczyciele	w trakcie bieżącej pracy
	Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji	• lekcje wychowawcze poświęcone wzbudzaniu motywacji wewnętrznej uczniów, • zajęcia warsztatowe poświęcone technikom uczenia się, • ukazywanie im pozytywnych rezultatów rzetelnej pracy; • zachęcanie do udziału w konkursach, projektach i działaniach kształtujących kreatywne myślenie	nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy	wrzesień - Dzień Kropki i inne wg kalendarza konkursów - w trakcie bieżącej pracy
	Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	• lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, • praktyczne sposoby zarządzania czasem na warsztatach prowadzonych przez pedagoga szkolnego,	Pedagodzy, wychowawcy	w trakcie bieżącej pracy

	Dbanie o bezpieczeństwo uczniów:	1. Profilaktyka uzależnień • diagnozowanie zagrożeń środowiska szkolnego uzależnieniami, • analiza wyników i opracowanie planu oddziaływań, • organizowanie zajęć informacyjnych oraz zajęć psychoedukacyjnych o tematyce związanej z uzależnieniami, substancjami psychoaktywnymi • poruszanie na lekcjach wychowawczych zagadnień związanych z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, leków, nikotyny oraz przynależności do sekty, uzależnienia od urządzeń elektronicznych, • organizowanie konkursów z wiedzy o profilaktyce, • organizowanie spotkań i szkoleń warsztatowych dla rodziców, Promowanie bezpieczeństwa w sieci: • przeprowadzanie szkoleń informacyjnych związanych z zagrożeniami ze strony technologii • kształtowanie prawidłowych nawyków korzystania z Internetu, • uświadamianie uczniom jak ważna jest ochrona danych osobowych • realizowanie projektów edukacyjnych związanych z bezpieczeństwem w sieci • zaznajomienie uczniów z pojęciem cyberprzemocy i skutkami jej stosowania	Wychowawcy klas, pedagodzy, psycholog szkolny	ankieta, rozmowa
--	--	---	--	-------------------------

		Przestrzeganie zasad związanych z BHP: • zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa na terenie szkoły • kontrola okresowych szkoleń pracowników Nauka udzielania pierwszej pomocy : • organizowanie szkoleń z zakresu pierwszej pomocy • przeprowadzanie ćwiczeń z resuscytacji krążeniowo-oddechowej na lekcjach edukacji dla bezpieczeństwa • nagradzanie uczniów, którzy udzielili pierwszej pomocy i stawianie ich za wzór • współuczestniczenie w konkursach z zakresu pierwszej pomocy • nawiązanie współpracy z ratownikami medycznymi i przeprowadzanie lekcji pokazowych,		
MORALNA	Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej	• działalność charytatywna, • propozycje projektów edukacyjnych, nastawionych na rozwój empatii i szacunku do drugiego człowieka, oraz udzielaniu bezinteresownej pomocy, • godziny wychowawcze dotyczące tej tematyki	opiekun samorządu szkolnego, wychowawcy, pedagodzy	W trakcie bieżącej pracy z uczniem.

	Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych	• świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, • lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu, • wychowanie do wartości	nauczyciele wskazani jako odpowiedzialni za poszczególne działania, wychowawcy	zgodnie z kalendarzem uroczystości
	Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu	• wycieczki, tematyczne lekcje wychowawcze, • umożliwienie uczniom obcowania z kulturą poprzez organizowanie wycieczek szkolnych	wychowawcy, nauczyciele	terminarz wycieczek planowanych przez wychowawców i nauczycieli
	Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	• wychowawcze poświęcone tej tematyce, wycieczki	nauczyciele, wychowawcy	w trakcie bieżącej pracy
	Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję	• warsztaty i pogadanki z uczniami organizowane przez pedagoga szkolnego we współpracy z pedagogiem specjalnym i psychologiem szkolnym, • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce,	pedagogzy, psycholog szkolny wychowawcy klas	w trakcie bieżącej pracy

	Promowanie zdrowego stylu życia	• Inauguracja Roku Sportowego i inne imprezy sportowe oraz zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka, • prowadzenie lekcji na „świeżym powietrzu” (tzw. zielona klasa), • wspieranie inicjatyw młodzieży związanych z aktywnym spędzaniem czasu wolnego, • zwrócenie szczególnej uwagi na sprawy higieny osobistej oraz zasad związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się pandemii, • troska o uzupełnianie środków higieny osobistej dla uczniów, przypominanie o dezynfekcji rąk i noszenia maseczki, • profilaktyka czerniaka,	nauczyciele wychowania fizycznego, pozostali nauczyciele spotkanie z pielęgniarką szkolną/wychowawcy/nauczyciele/dyrektorzy i pracownicy administracji	w trakcie bieżącej pracy
SPOŁECZNA	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	• Omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych, • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, • wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych	wychowawcy	w trakcie bieżącej pracy

	Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. Kształtowanie postawy szacunku wobec uczniów ze SPE, w tym z niepełnosprawnością, zachęcanie do pomocy w przewyżnianiu barier. Uczenie zasad samorządności i demokracji	• organizowanie lekcji i zajęć angażujących uczniów, kształtujących umiejętność pracy zespołowej, • warsztaty z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania, • wybory do samorządu uczniowskiego/wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności, • szkolna debata nt. potrzeb i dobrostanu z udziałem uczniów, nauczycieli i rodziców, • dbanie o kulturę języka i propagowanie pokojowego rozwiązywania konfliktów, • uwrażliwienie na obecność drugiego człowieka, na jego potrzeby, • utwierdzanie uczniów w przekonaniu, że rozmowa jest najlepszym sposobem na rozwiązanie konfliktu a w przypadku trudności warto skorzystać z pomocy mediatora (wychowawca, pedagog, psycholog szkolny).	nauczyciele/wychowawcy/pedagog szkolny/pedagog specjalny/opiekun samorządu	W trakcie bieżącej pracy. Zgodnie z programem zajęć w I semestrze.
	Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego	• udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze, • tematyczne lekcje wychowawcze/gazetki na tablicach szkolnych.	Nauczyciele/wychowawcy	w trakcie bieżącej pracy

	Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego	• analiza frekwencji uczniów, • systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, wywiadówki, dni otwarte, indywidualne spotkania z rodzicami,	wicedyrektor/wychowawcy/pedagog szkolny	w trakcie roku szkolnego
	uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym	• przekazanie informacji o uczniu i jego problemach aktualnemu wychowawcy, • bieżące kontrolowanie wyników ucznia i wczesne rozpoznanie problemów dydaktycznych i wychowawczych, • zapewnienie uczniowi możliwości udziału w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych i wyrównawczych, • uzyskanie aktualnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej zawierającej wskazania do pracy indywidualnej, • wzmacnianie pozytywnego wizerunku ucznia, • organizowanie pomocy materialnej w tym darmowych posiłków dla uczniów, • współpraca z instytucjami wspierającymi wychowawczo, • ścisła współpraca z rodziną, • zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych	Wszyscy nauczyciele, pedagog, dyrektor szkoły	analiza dokumentów, obserwacja

	Wspieranie rodziców w procesie wychowania	• organizowanie szkoleń i warsztatów dla rodziców, • spotkania z psychologiem i pedagogiem szkolnym, • opracowanie metod i form współpracy rodziców z wychowawcami, nauczycielami i pedagogiem, • informowanie rodziców o nieobecnościach i trudnościach dziecka, • udzielanie informacji gdzie rodzic może udać się z dzieckiem w sytuacji problemowej	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny	rozmowa, analiza dokumentów
	Kształtowanie postawy otwartej na odmienność	• budowanie u uczniów otwartości na szeroko rozumianą odmienność kulturową, narodową, etniczną i religijną, • uświadomienie uczniom, że od ludzi reprezentujących mniejszość (kulturową, etniczną, religijną) także możemy się uczyć i czerpać pozytywne wzorce • uwrażliwienie społeczności szkolnej na obecność uczniów cudzoziemskich: • włączenie chętnych polskich uczniów do pomocy cudzoziemcom w nauce i opanowaniu programu nauczania, • propagowanie serdeczności, życzliwości i współpracy wśród uczniów i nauczycieli. • Organizowanie pomocy rzeczowej i materialnej dla rodzin przybywających z Ukrainy.	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog	Rozmowy, spotkania, warsztaty

EMOC- JONALNA	Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	• warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP, • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce – wskazanie konkretnych zajęć	wychow- awcy/pedagodzy	w trakcie bieżącej pracy
	Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły	• zajęcia integracyjne, poprawiające komunikację, przeciwdziałające agresji, • zaj. kształtujące umiejętność radzenia sobie z trudnymi emocjami, np. agresją, smutkiem, lękiem, • warsztaty radzenie sobie ze stresem, • dbanie o kulturę języka i propagowanie pokojowego rozwiązywania konfliktów, • utwierdzanie uczniów w przekonaniu, że rozmowa jest najlepszym sposobem na rozwiązanie konfliktu	wychowawcy/pedagog szkolny	w trakcie bieżącej pracy

	Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej	• diagnozowanie zagrożeń środowiska szkolnego agresją i przemocą, • uświadomienie uczniom czym jest przemoc i agresja, • pokazanie skutków przemocy z perspektywy ofiary i sprawcy, • organizowanie spotkań związanych z przemocą i agresją prowadzonych metodą warsztatową, • kształtowanie umiejętności radzenia sobie z napięciem i trudnymi emocjami oraz pokazanie uczniom sposobów na rozładowanie napięcia emocjonalnego, • prowadzenie badań nad agresją w szkole, • modelowanie postawy akceptacji oraz asertywności, • realizowanie działań profilaktycznych mających na celu wyeliminowanie zachowań agresywnych, • realizacja programu „STOP przemocy” w klasach pierwszych na lekcjach wychowawczych według ustalonego harmonogramu	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog szkolny	ankieta, rozmowa obserwacja, warsztaty, lekcje
--	---	--	--	---

	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	• organizowanie sytuacji edukacyjnych dla nauczycieli, których celem będzie uzyskanie umiejętności rozpoznawania przemocy w rodzinie, • uświadamianie uczniom czym jest przemoc w rodzinie i jakie zachowania można uznać za przejaw przemocy, • poinformowanie uczniów/rodziców gdzie mogą zgłosić się po pomoc jeśli są ofiarami przemocy domowej, • realizowanie działań profilaktycznych mających na celu wyeliminowanie zachowań agresywnych	Pedagog, psycholog szkolny	ankieta, rozmowa
OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	Poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą	Lekcje wychowawcze z udziałem psychologa/pedagoga	wychowawcy klas	W trakcie roku
	Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej	Indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu dalszych działań. Dalsze postępowanie wg ustaleń	wychowawca, pedagog, psycholog szkolny	Zgodnie z potrzebami

	Odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty (reintegracja)	Lekcje wychowawcze – gry i zabawy integracyjne, rozmowy, warsztaty	wychowawcy	W trakcie roku, zgodnie z potrzebami
--	--	--	------------	--------------------------------------

VIII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana jest w każdym roku szkolnym przez Zespół ds. Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Jej wyniki będą miały wpływ na aktualizację i zmiany programu w kolejnym roku szkolnym.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 2 w Jaworze w dniu 14 września 2023 roku.